

Adroddiad i: Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Dyddiad y Cyfarfod: 13 Rhagfyr 2013

Aelod / Swyddog Arweiniol:

Y Cyng. Barbara Smith - Aelod Arweiniol dros Foderneiddio
Paul McGrady - Pennaeth Cyllid ac Asedau;
Alan Smith, Pennaeth Cynllunio Busnes a Pherfformiad

Awdur yr Adroddiad: Alan Smith

Teitl: Newid i drefniadau rheoli Archwiliad Mewnol

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn sôn am y newid arfaethedig i reoli atebol ar gyfer y Pennaeth Archwiliad Mewnol, ac o adleoli'r tîm o Gyllid ac Asedau i Gynllunio Busnes a Pherfformiad.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I ddarparu gwybodaeth ynglŷn â newid arfaethedig yn strwythur y Gwasanaeth sy'n effeithio Archwiliad Mewnol ac i sicrhau'r Aelodau na fydd hynny'n cael effaith andwyol ar effeithiolrwydd swyddogaeth yr archwiliad mewnol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Mae'r adroddiad yn argymhell fod y newid arfaethedig wedi'i nodi a bod y pwyllgor yn ei gefnogi.

4. Manylion am yr Adroddiad.

Mae trefn y Gwasanaethau a gynigir yr Uwch Dim Arweiniol wedi cael eu datblygu'n barhaus er mwyn cynnal ffocws amcanion y Cyngor yn ogystal â chadw i fyny â'r gofynion gweithredol. Mae'r angen i wneud arbedion yn her ddigynsail i'r Cyngor a gyda phwysau'n arbennig ar gyfer y 2 flynedd ariannol nesaf. Ar gyfer gwasanaethau cefnogol yn arbennig mae'r her yn cynnwys gweithio ar sut i weithio yn y modd mwyaf effeithiol ag sy'n bosib. Mae'n hanfodol fod y Gwasanaethau'n rhagweithiol ac wedi eu paratoi'n barod ar gyfer y lleihad mewn adnoddau ac yn gwneud hynny trwy rannu prosesau ochr yn ochr â'u symleiddio pan fo hynny'n bosib; edrych am synergedd ac agweddau sy'n gyffredin er mwyn ad-drefnu, a chyfeirio trefn y gwasanaeth yn bennaf o amgylch blaenoriaethau'r Cyngor.

Ar hyn o bryd, mae'r swyddogaeth Archwiliad Mewnol yn rhan o Wasanaeth Cyllid ac Asedau ac mae Pennaeth yr Archwiliad Mewnol yn adrodd yn ôl i

Paul McGrady, Pennaeth y Gwasanaeth hynny, ond mae yna groesi cynyddol o ran gwaith gyda Chynllunio Busnes a Pherfformiad, yn enwedig wrth i'r Archwiliad Mewnol symud at 'wella gwasanaeth' fel ffocws sylweddol. Mae'r ffocws ar wella yn agwedd arloesol defnyddiol ar gyfer y Cyngor, ond mae croesi o ran gwaith â'r Tîm Gwella Cynllunio Busnes a Pherfformiad wedi datblygu i'r fath raddau lle mae Penaethiaid Gwasanaeth wedi codi'r mater fod posibilrwydd o ddyblygu. Mae'n bwysig, yn enwedig yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni, fod y galw 'corfforaethol' ar wasanaethau i gwsmeriaid yn cael eu cadw i'r lleiafswm ac felly mae angen ymdrin â'r mater hwn.

Byddai cyfuno gwaith y ddwy swyddogaeth er mwyn cael gwared ar y broblem yn creu buddion ychwanegol:

- Rhaglen glir o waith Gwella ac Archwiliad sy'n ymwneud ag adrodd yn ôl ar Berfformiad a rhaglen herio Perfformiad;
- Gwella'r defnydd o rannu gwybodaeth er mwyn cefnogi proses gwella ac adrodd yn ôl y Cyngor;
- Y cyfle i ddatblygu dadansoddiad systemau ac arbenigedd meddwl ymhellach sydd i'w cael yn y ddau dîm.

Gellir cyflawni hyn trwy wneud y tîm Archwiliad yn rhan o Gynllunio Busnes a Pherfformiad, lle bydd y Pennaeth Archwiliad Mewnol yn cael ei reoli gan Bennaeth Cynllunio Busnes a Pherfformiad. Byddai symud y gwasanaeth yn gwneud y mwyaf o'r cyfleoedd i ddefnyddio rhaglenni ar y cyd ar gyfer rhannu gwaith, yn enwedig ymchwil, ac yn helpu i leihau'r 'pwysau' ar wasanaethau rheng flaen. Byddai'r manteision fwyaf amlwg yn y maes o waith sy'n berthnasol i welliant a pherfformiad, ond mae'r buddion a ddaw yn sgil clymu gwasanaethau yn debygol o fod ar gyfer rhaglenni'r ddau dîm. Mae'r rhan fwyaf o'r trefniadau presennol yn aros fel ag y maent, yn cynnwys y broses bwysig o ddiogelu gweithred annibynnol:

- Byddai elfen allweddol o'r rhaglen Archwiliad Mewnol yn parhau i ganolbwyntio ar reolaeth ariannol a mewnlol, o dan gyfarwyddyd Swyddog Adran 151.
- Sicrheir annibyniaeth i'r rôl gan fod y Pennaeth Archwiliad Mewnol yn parhau i gael cyswllt adrodd yn ôl i'r Swyddog Adran 151 a'r Prif Weithredwr.
- Byddai'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn parhau i oruchwylio'r swyddogaeth yn ei chyfanrwydd yn cynnwys yr adroddiad AM, ac yn creu'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol.

Ar y cyfan, bydd y symudiad yn symleiddio gwaith y Cyngor o wella, ac o bosib yn creu cyfleoedd effeithiolrwydd yn y dyfodol; yn leihau'r pwysau ar wasanaethau rheng flaen ac yn gwella gallu'r Cyngor i gefnogi newid trawsnewidiol wrth ddiogelu swyddogaethau archwiliad craidd.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd y newid yn cefnogi proses Foderneiddio'r Cyngor trwy helpu i ddatblygu rhaglen fwy cydlynol a chynhwysfawr o weithgareddau archwilio a gwella, ac yn lleihau'r pwysau ar wasanaethau rheng flaen.

6. Beth fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Dim costau ychwanegol. Dylai Gwasanaethau eraill fanteisio ar rannu gwybodaeth mewn modd mwy effeithiol o fewn gwasanaethau corfforaethol. Dylai dulliau gweithio mwy effeithiol gefnogi effeithiolrwydd yn y tymor canolig.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd am y penderfyniad? Dylid cynnwys templed yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gwblhawyd fel atodiad i'r adroddiad.

Dim goblygiadau Effaith ar Gyfartaledd o ganlyniad i'r newid.

8. Pa ymgynghori a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Nid oes gan Swyddfa Archwiliad Cymru unrhyw bryderon ynglŷn â'r cynnig, ar wahân i'r ffaith na ddylai fod unrhyw leihad mewn gwaith archwiliad craidd ariannol.

Mae CET a SLT wedi ystyried a chytuno ar y cynnig.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes angen datganiad.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Er bod yna fanteision o gyfuno'r gwaith o wella a dadansoddi systemau'r tîm Archwiliad Mewnol ynghyd, mae'n bwysig diogelu'r gwaith archwiliad craidd ariannol. Mae hefyd yn bwysig fod y Pennaeth Archwiliad Mewnol yn parhau i weithredu'n annibynnol pan fo angen gwneud hynny. Ni chynyddir y risgiau o ganlyniad i'r cynnig, ond gellir parhau i'w lleihau trwy gynnal cysylltiadau cadarn â'r Swyddog Adran 151 a'r Prif Weithredwr, a gyda goruchwyliaeth y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Amh